

16 Trojuholník

- Patrí k základným geometrickým útvarom
- Nech A, B, C sú 3 rôzne body v rovine, ktoré neležia na jednej priamke. Potom trojuholníkom s vrcholmi A, B, C nazývame prienik 3 polrovín.

Tažisko

- ťažnicami trojuholníka nazývame spojnice vrcholov so stredmi protifaľných strán
- označujeme ich t_a , t_b , t_c .
- ťažnice v každom trojuholníku prechádzajú jedným bodom, tzv. ťažiskom.
- ťažisko delí každú z ťažníc v pomere 2 : 1, pričom dlhšia časť je medzi vrcholom a ťažiskom, kratšia medzi ťažiskom a stredom strany.

Opísaná kružnica

- osami strán nazývame priamky, ktoré sú osami úsečiek tvoriacich strany trojuholníka
- v každom trojuholníku prechádzajú osi strán jedným bodom, ktorý je stredom kružnice opísanej trojuholníku, t.j. kružnice prechádzajúcej jeho tromi vrcholmi
- v ostrouhlom trojuholníku sa osi strán pretínajú vnútri trojuholníka
- v pravouhlom trojuholníku sa osi strán pretínajú v strede prepony
- v tupouhlom trojuholníku sa osi strán pretínajú mimo trojuholníka
- Pre polomer r opísanej kružnice platia vzťahy:
- $r = \frac{a}{\sin\alpha} = \frac{b}{\sin\beta} = \frac{c}{\sin\gamma}$
- $r = \frac{a b c}{4S}$
- špeciálne v rovnostrannom trojuholníku so stranou a platí $r = \frac{a}{3}\sqrt{3}$

Vpísaná kružnica

- osi (vnútorných) uhlov sa v ľubovoľnom trojuholníku pretínajú v jednom bode, ktorý je stredom kružnice vpísanej trojuholníku, t.j. kružnice ležiacej vnútri trojuholníka a dotýkajúcej sa všetkých 3 jeho strán
- stred vpísanej kružnice leží vždy vnútri trojuholníka
- pre polomer p vpísanej kružnice platí vzťah $p = \frac{2S}{o}$
- kde S je obsah a o obvod trojuholníka
- špeciálne v pravouhlom trojuholníku platí $p = \frac{a}{6}\sqrt{3}$, kde a je dĺžka strany

Pytagorova veta

- Obsah štvorca zostrojeného nad preponou (najdlhšou stranou) pravouhlého trojuholníka je rovný súčtu obsahov štvorcov zostrojených nad jeho odvesnami.
- Formálne možno Pytagorovu vetu vyjadriť rovnicou: $a^2+b^2=c^2$